

**Министерството на финансите публикува данните за финансовото състояние на
общините за второ тримесечие на 2018 г. и на общините със съгласувани планове за
финансово оздравяване на основание чл. 130е, ал. 4, във връзка с чл. 130ж от Закона за
публичните финанси (ЗПФ)**

Анализът на данните в края на второто тримесечие на 2018 г. спрямо края на 2017 г., както и спрямо същия период на 2017 г., показва следното:

Показатели за финансова самостоятелност

Средният дял на приходите в общите постъпления за страната нараства до 41,95% спрямо 38,39% в края на 2017 г., но остава по-нисък спрямо същия период на миналата година (43,52%). Броят на общините, които отчитат дял на приходите от общите постъпления по-висок от средния за страната, също не се променя значително и през трите разглеждани периода.

Като цяло приходите на общините са около 40,0% от общия размер на постъпленията им (приходи и трансфери), като делът на общините с равнище на този показател над средното за страната е 14,3% (38 общини).

Средният за страната дял на покритие на разходите за местни дейности с приходи достига 109,54% спрямо 113,0% за същия период на миналата година и 88,39% към края на 2017 г., като 56 общини постигат резултат над средното за страната (при 40 броя към същия период на миналата година и 49 броя към края на 2017 г.).

Приходите превишават разходите за местни дейности към края на второто тримесечие на 2018 г. при 29,0 % от общините или 77 бр., през същия период на миналата година – 70 общини или 26,0%, а към края на 2017 г. – 9,0% или 24 общини.

Показатели за финансова устойчивост и ефективност

- Бюджетното салдо спрямо общите постъпления по отчет – средното равнище за страната към края на юни 2018 г. е 11,67% (при 12,66% към същия период на миналата година и 3,85% в края на 2017 г.). Броят на общините, отчитащи резултат над средния, е 87 при 63 към същия период на миналата година и 111 към края на 2017 г. Следва да се отбележи, че бюджетното салдо на общините на национално ниво през трите наблюдавани периода е положително, поради което и делът му в общите постъпления е положителна величина.
- Средното за страната равнище на размера на дълга като процент от планираните приходи и планираната изравнителна субсидия достига 49,41% (при 47,64% към 30.06.2017 г. и 48,08% към края на 2017 г.) и е относително постоянна величина, като погашенията на общините по дълга са съобразени с равнището на приходите и изравнителната субсидия по бюджетите им. Общините използват дългосрочни заеми, както за дофинансиране на европейски проекти и програми, така и за реализиране на значими инвестиционни проекти. Важен показател, който е индикатор за финансовото състояние и дисциплина в общината, не е размерът на дълга като обща сума, а дали погашенията по него са правилно планирани и бюджетно разчетени, така че да не са в противоречие с фискалното правило по чл. 32, ал. 1 и ал. 2 от ЗПФ.
- Делът на просрочените задължения от планираните приходи и планираната изравнителна субсидия на национално равнище към юни 2018 г. спада до 4,74% при 5,80% година по-рано и 5,58% към края на 2017 г. Броят на общините с този показател

над средното равнище за страната се запазва относително постоянен – 76 броя към 30.06.2018 г., при 79 за същия период на миналата година и 81 към края на 2017 г.

- Население на един общински служител – средната стойност на показателя е относително постоянна величина – 281 за юни 2018 г., при 275 за юни 2017 г. и 276 към края на 2017 г., а общините с показател над средната стойност са постоянна величина – 46 и през трите наблюдавани периода.
- Делът на разходите за заплати и осигуровки в общите разходи отбелязва лек ръст, като средният дял за страната към края на това тримесечие е 51,80%, а за същия период на миналата година и към края на 2017 г. е съответно 50,49% и 49,39%, като общините с показател над средните стойности са съответно 203 за 2018 г., 191 за второто тримесечие на 2017 г. и 195 към края на 2017 г.

Показател за инвестиционна активност – дял на капиталовите разходи в общите разходи

Към края на второто тримесечие на 2018 г. при общините се наблюдава по-слаба инвестиционна активност от 9,7%, сравнено с данните към края на 2017 г., когато средната стойност на този показател за страната е 12,35%. Спрямо средното равнище на показателя от 7,89%, отчетено към същия период на миналата година се наблюдава подобряване в инвестиционната активност на общините. Броят на общините, които имат дял на капиталовите разходи по-висок от средното равнище за страната в края на второто тримесечие на 2018 г., е 73 при 96 за същия период на миналата година и 120 към края на 2017 г. Трябва да се отбележи, че едва 8 общини имат ниво на този показател над 30% (10 в края на предходната година).

Комплексният анализ на показателите на общините за финансова самостоятелност, финансова устойчивост и инвестиционна активност, просрочени задължения, поети ангажименти и задължения за разходи за второто тримесечие на 2018 г. показва, **че с най-добри параметри на тези показатели са общините:**

Столична община	Панагюрище
Пловдив	Невестино
Русе	Ихтиман
Бургас	Златица
Варна	Елин Пелин
Несебър	Крумовград
Девня	Априлци
Стара Загора	Гърмен
Иваново	Челопеч
Божурище	Върбица

Допълнително, по отделни показатели, общините Столична община, Пловдив, Варна, Стара Загора и Русе към края на второто тримесечие на 2018 г. формират най-голям излишък по бюджета си. Най-голямо намаление в размера на задълженията за разходи спрямо края на 2017 г. отчитат Столична община, Пловдив, Сливен и Поморие. Общините Смолян, Стара Загора, Перник и Велико Търново са с най-голямо намаление на поетите ангажименти за разходи спрямо края на предходната година.

Съответно, с най-негативни тенденции по показателите за финансова самостоятелност, финансова устойчивост и инвестиционна активност за второто тримесечие на 2018 г., като се изключат общините, които са със съгласувани планове за финансово оздравяване на основание чл. 130е, ал. 4, във връзка с чл. 130ж от ЗПФ и/или са определени като общини с финансово затруднение въз основа на данните от годишните отчети за касово изпълнение на бюджетите на общините, оборотните ведомости и информацията по чл. 5а от Закона за местните данъци и такси към края на 2017 г., се очертават следните общини:

Борован	Карлово
Доспат	Любимец
Кърджали	Чипровци
Брегово	Исперих
Поморие	Баните
Бяла (обл. Русе)	Стрелча
Минерални Бани	Кричим
Никопол	Бойница
Пирдоп	Антон
Пещера	Лясковец

Други показатели за финансовото състояние на общините

- Наличните в края на юни 2018 г. задължения за разходи към годишния размер на разходите на общините спада до 3,9% (при 4,8% към 30.06.2017 г. и 7,2% към 31.12.2017 г.). Броят на общините, превишаващи средните нива за страната, е 82 (при 75 за същия период на миналата година и 63 към края на 2017 г.). Към 30.06.2018 г. в 20 общини задълженията за разходи към годишния размер на разходите превишава 15 на сто (при 27 общини за същия период на миналата година и също толкова в края на 2017 г.).

Общини с най-голям дял на задълженията за разходи спрямо годишните разходи:

Неделино	70,2%
Белоградчик	67,9%
Доспат	59,2%
Димово	44,1%
Струмяни	43,2%
Кърджали	35,6%

- Наличните в края на юни 2018 г. поети ангажименти за разходи по бюджета на общината към годишния размер на разходите на национално равнище е 31,6% (при 34,2% към 30.06.2017 г. и 33,7% към 31.12.2017 г.) по данни от оборотните ведомости на общините. Броят на общините, превишаващи средните нива за страната, е 66 (при 60 за същия период на миналата година и 66 към края на 2017 г.). Към 30.06.2018 г. в 17 общини размерът на поетите ангажименти за разходи към годишния размер на

разходите превишава 50 на сто (при 22 общини за същия период на миналата година и 13 в края на 2017 г.).

Общини с най-голям дял на поетите ангажименти за разходи спрямо годишните разходи:

Бяла (обл. Русе)	172,6%
Смолян	108,2%
Главиница	107,0%
Неделино	87,0%
Оряхово	86,0%
Септември	82,2%

- Делът на просрочените задължения по бюджета от годишния размер на разходите на национално равнище към края на последното тримесечие намалява до 2,0% при 2,6% за същия период на миналата година и 2,7% в края на 2017 г. Броят на общините, превишаващи средните нива за страната, също се запазва относително постоянен 71 (при 73 към 30.06.2017 г. и 75 към 31.12.2017 г.). Към края на второто тримесечие на 2018 г. общините с просрочени задължения, които превишават 5 на сто от годишния размер на разходите, са 44 – към същия период на миналата година са 51 и 53 са към края на 2017 г.

Общини с най-голям дял на просрочените задължения спрямо годишните разходи:

Димово	73,2%
Белоградчик	65,1%
Доспат	54,9%
Неделино	50,6%
Струмяни	36,8%
Велинград	31,0%

- Общините с отрицателно бюджетно салдо към края на второто тримесечие на 2018 г. са 65 (за сравнение към 30.06.2017 г. са 70, а към края на 2017 г. – 84), като най-голям дефицит се отчита в следните общини:

Поморие	-6 029 292 лв.
Кърджали	-3 230 654 лв.
Сандански	-2 071 154 лв.
Хитрино	-1 351 208 лв.
Любимец	-1 315 298 лв.
Бяла (обл. Русе)	-1 301 707 лв.
Тутракан	-1 233 673 лв.
Хаджидимово	-1 015 867 лв.

Към края на второто тримесечие на 2018 г., единствено община Септември нарушава разпоредбата на чл. 128, ал. 2 от ЗПФ, съгласно която не се допуска поемането на ангажименти за разходи от кметовете на общини, ако общината не е привела показателите си за поети

ангажменти и задължения за разходи в съответствие с ограниченията по чл. 94, ал. 3, т. 1 и 2 от закона, и поемат нови ангажменти за разходи:

Код по ЕБК	Община	Нарушение на чл. 94, ал. 3, т. 1 от ЗПФ към края на 2017 г.	Нарушение на чл. 94, ал. 3, т. 2 от ЗПФ към края на 2017 г.	Ангажменти към 31.12.2017 г. (лв.)	Ангажменти към 30.06.2018 г. (лв.)	Увеличение на размера на поетите ангажменти юни 2018 г. спрямо края на 2017 г. (лв.)
6310	Септември	23,7%	131,1%	20 180 234	22 267 674	2 087 441

ФИНАНСОВО ОЗДРАВЯВАНЕ

За общините, за които въз основа на данните от годишните отчети за касово изпълнение на бюджетите на общините, оборотните ведомости и информацията по чл. 5а от Закона за местните данъци и такси към края на 2017 г. се установи, че отговарят на три и повече от критериите по чл. 130а, ал. 1 от ЗПФ и са определени съгласно тази законова разпоредба като общини с финансови затруднения, към 30.06.2018 г. данните за финансовото състояние са следните:

Просрочените задължения по бюджета са в размер на 34,9 млн. лв., като при всичките 13 общини делът им спрямо планираните годишни бюджетни разходи надвишава 5 на сто.

Намалението в размера на просрочените им задължения спрямо същия период на миналата година е общо с 2,1 млн. лв. и е в резултат на намалението в 7 общини общо с 4,5 млн. лв. и увеличението в 6 от тях с 2,4 млн. лв. Спрямо края на 2017 г. също се наблюдава намаляване на просрочените задължения с 1,3 млн. лв., което е в резултат на намаление с 3,1 млн. лв. при 9 от тях и от увеличение с 1,8 млн. лв. при 4 общини.

Задълженията за разходи са в размер на 37,8 млн. лв., като при 10 от общините делът им спрямо планираните годишни бюджетни разходи превишава 15 на сто.

Задълженията на общините с финансови затруднения са намалели спрямо същия период на миналата година с 2,4 млн. лв. (при 8 общини има намаление с 3,9 млн. лв., а при 5 – увеличение общо с 1,5 млн. лв.). Спрямо края на 2017 г. намалението е 3,2 млн. лв., като е реализирано в резултат на намалението с 3,6 млн. лв. в 10 от общините и на увеличението с 0,4 млн. лв. в останалите 3.

Поетите ангажменти са в размер на 78,5 млн. лв., като при 3 от общините делът им спрямо планираните годишни бюджетни разходи превишава 50 на сто.

Поетите ангажменти са се увеличили с 5,0 млн. лв. спрямо същия период на миналата година в резултат на увеличението с 12,8 млн. лв. при 3 общини и на намалението със 7,8 млн. лв. в 10 от тях. Спрямо края на 2017 г. намалението е с 4,0 млн. лв., произтичащо от намаление с 9,0 млн. лв. в 8 от тях и от увеличение с 5,0 млн. лв. в 5 от общините.

През 2017 г. на основание чл. 130е, ал. 4 във връзка с чл. 130ж от ЗПФ са съгласувани планове за финансово оздравяване на 10 общини – Перник, Белово, Тетевен, Септември, Велинград, Сливен, Сунгурларе, Видин, Мизия и Симитли. Тези общини изготвиха и изпратиха за съгласуване оздравителни планове, в които си поставят цели за финансово оздравяване, които включват мерки за увеличаване на приходите и оптимизиране и ограничаване на разходите в годишен и средносрочен план, изготвени на база на обективен анализ на основни финансови показатели. Целта е да бъде намален дефицитът по бюджета, както и ограничаване на необезпечените и просрочени задължения и да бъдат въведени

конкретни мерки за подобряване на процеса на управление на общинските финанси. Общият финансов ефект от оздравителните планове следва да се реализира ефективно за срока на изпълнение на плана за финансово оздравяване на съответната община. От началото на 2018 г. на основание чл. 130е, ал. 4 във връзка с чл. 130ж от ЗПФ не са съгласувани планове за финансово оздравяване на общини.

Код по ЕБК	Община	Дата на отпускане на заема	Краен срок на погасяване	Размер на предоставения безлихвен заем (лв.)	Остатъчен размер на заема към 30.06.2018 г. (лв.)	Размер на просрочените задължения и др. плащания (лв.)	Общ ефект от изпълнение на мерките от общината (лв.)
5111	Симитли	22.12.2017 г.	1.12.2020	3 500 000	3 420 000	4 574 903	4 731 803
5212	Сунгурларе	22.08.2017 г.	1.12.2019	1 500 000	1 500 000	2 143 979	2 759 386
5504	Видин	22.12.2017 г.	1.12.2019	4 000 000	3 660 000	5 209 451	7 463 139
5608	Мизия	22.12.2017 г.	1.12.2019	440 000	403 334	544 301	558 305
6105	Тетевен	22.03.2017 г.	1.12.2019	1 096 545	1 096 545	1 445 784	2 564 952
6302	Белово	07.02.2017 г.	1.12.2019	2 000 000	1 816 012	3 006 401	3 204 321
6304	Велинград	10.04.2017 г.	1.12.2019	3 000 000	3 000 000	6 663 455	6 916 252
6310	Септември	05.04.2017 г.	1.12.2019	3 352 625	3 352 625	5 476 614	5 792 113
6404	Перник	25.01.2017 г.	1.12.2019	4 000 000	4 000 000	26 002 481	26 568 188
7003	Сливен	30.05.2017 г.	1.12.2019	5 000 000	5 000 000	19 779 778	25 268 841
Общо:				27 889 170	27 248 516	74 847 147	85 827 300

По отношение на *просрочените задължения* при девет общини (всички без община Велинград) се наблюдава намаление на размера на просрочените задължения от началото на изпълнението на плана за финансово оздравяване. Общините Сливен и Симитли спазват утвърдените програми за изплащане на просрочените задължения, т.е. те са разплатили предвидените за погасяване просрочени задължения с предоставения от централния бюджет заем и погасяват просрочия с реализиран ефект от заложените в плана мерки. При останалите 7 общини просрочията намаляват, като намалението е в по-малък размер от заложеното в съгласувания план за финансово оздравяване.

При 9 общини (изкл. на община Мизия) в края второто тримесечие на 2018 г. спрямо края на 2016 г. има намаление на *задълженията за разходи*.

При общините Сунгурларе, Велинград и Сливен се наблюдава намаление на размера на *ангажиментите за разходи* към края на второто тримесечие на 2018 г. спрямо края на 2016 г. Община Септември е в нарушение на разпоредбата на чл. 128, ал. 2 от ЗПФ, тъй като поема нови ангажименти за разходи, въпреки че не е привела показателите си за поети ангажименти и задължения за разходи в съответствие с ограниченията по чл. 94, ал. 3, т. 1 и 2 от закона.

Седем общини към 30 юни 2018 г. отчетат положително бюджетно салдо (без Симитли, и Белово).

ПРОСРОЧЕНИ ЗАДЪЛЖЕНИЯ

Просрочените задължения на общините към 30.06.2018 г. са в размер на **138,2 млн. лв.**, в т.ч. по бюджета на общините **126,1 млн. лв.**

Просрочените задължения по бюджетите на общините са формирани от 134 общини (50,6% от общия брой общини). Над 49,4% (131 общини) завършват второто тримесечие на 2018 г. без просрочени задължения в бюджета. Сравнено със същия период на миналата година, намаление на просрочените задължения отчитат 38,5% (102 общини), като общият размер на реализираното от тях намаление е близо 36,6 млн. лв. В същото време 44 общини (16,6% от всичките) увеличават просрочените си задължения в рамките на една година общо с 16,2 млн. лв. Само 5 общини (Генерал Тошево, Ябланица, Разград, Котел, Страджа) запазват размера на просрочените си задължения без изменение в рамките на изминалата година.

В делегираните от държавата дейности просрочените задължения са в размер на 3,0 млн. лв. и съставляват около 2,4% от размера на просрочените задължения в бюджета.

Размерът на просрочените задължения по бюджетите по области е както следва:

Област	Юни 2017 г.	Декември 2017 г.	Юни 2018 г.	Изменение Юни 2018 г. - Юни 2017 г. (лв.)	Изменение Юни 2018 г. - Декември 2017 г. (лв.)
	(лв.)	(лв.)	(лв.)		
Благоевград	7 467 412	5 787 287	4 983 742	-2 483 670	-803 545
Бургас	7 940 028	7 952 753	5 201 668	-2 738 360	-2 751 085
Варна	534 008	453 093	332 358	-201 650	-120 735
Велико Търново	1 863 129	2 389 939	1 494 603	-368 526	-895 336
Видин	15 779 770	12 288 680	12 282 105	-3 497 665	-6 575
Враца	4 961 045	3 313 750	3 512 438	-1 448 607	198 688
Габрово	124 216	100 522	64 947	-59 269	-35 575
Добрич	2 872 244	2 383 113	1 745 846	-1 126 398	-637 267
Кърджали	16 285 053	16 057 670	14 711 190	-1 573 863	-1 346 480
Кюстендил	5 057 666	5 283 951	4 784 646	-273 020	-499 305
Ловеч	1 365 026	1 539 523	1 585 467	220 441	45 944
Монтана	2 068 848	2 542 436	590 228	-1 478 620	-1 952 208
Пазарджик	17 075 923	18 275 590	22 493 295	5 417 372	4 217 705
Перник	12 442 788	13 485 451	11 135 714	-1 307 074	-2 349 737
Плевен	413 536	948 805	562 173	148 637	-386 632
Пловдив	9 144 203	10 168 105	9 736 462	592 259	-431 643
Разград	1 128 161	1 441 631	955 903	-172 258	-485 728
Русе	1 131 268	946 125	704 207	-427 061	-241 918
Силистра	4 625 253	4 573 749	3 654 766	-970 487	-918 983
Сливен	9 088 751	8 503 206	2 106 259	-6 982 492	-6 396 947
Смолян	17 286 505	16 315 542	14 228 221	-3 058 284	-2 087 321
София - град	994 411	1 047 318	953 107	-41 304	-94 211
София	2 629 725	3 633 829	2 818 481	188 756	-815 348
Стара Загора	1 304 273	890 903	1 101 304	-202 969	210 401
Търговище	553 780	503 766	395 234	-158 546	-108 532
Хасково	5 355 983	5 277 947	4 471 826	-884 157	-806 121
Шумен	173	9 910	0	-173	-9 910
Ямбол	11 894	13 714	2 540 023	2 528 129	2 526 309
Общо	149 505 072	146 128 308	129 146 213	-20 358 859	-16 982 095

В сметките за средства от Европейския съюз (СЕС) и в другите сметки и дейности просрочените задължения са 9,1 млн. лв. или 6,6% от общия размер на просрочените задължения на общините.

Общата сума на просрочените задължения на общините намалява с приблизително 18,6 млн. лв. спрямо края на 2017 г. и с 22,1 млн. лв. спрямо същия период на миналата година.

Динамиката в размера на просрочените задължения в бюджета е както следва:

Към дата:	Размер на просрочените задължения в млн.лв.
31.12.2015 г.	184,8
31.03.2016 г.	183,6
30.06.2016 г.	188,3
30.09.2016 г.	193,7
31.12.2016 г.	184,4
31.03.2017 г.	175,8
30.06.2017 г.	149,5
30.09.2017 г.	153,2
31.12.2017 г.	146,1
31.03.2018 г.	138,3
30.06.2018 г.	129,1

Общинският дълг и общинските гаранции към 30.06.2018 г. възлизат на 1 347,8 млн. лв., в т.ч. 578,1 млн. лв. вътрешен (42,9 %) и 769,7 млн. лв. (57,1%) външен дълг. Дългът на Столична община формира 54,1% от общия размер на дълга. Спрямо края на 2017 г., размерът на общинския дълг и общинските гаранции се увеличава с 85,9 млн. лв., което се дължи на намаление на размера на вътрешните заеми със 17,9 млн. лв. и увеличение на размера на външните заеми със 103,8 млн. лв.

Усилията на Министерството на финансите продължават в посока да се подобри и ефективността на управление на общинските бюджети. Препоръчително е общините да приемат и изпълняват оздравителни планове при наличие не само на три или повече от показателите по чл. 130а от ЗПФ, но и при индикации за достигане на критичните стойности по един или повече от всички наблюдавани показатели. Така ще преодолеят и елиминират своевременно риска да нарушат фискалните правила и параметри по ЗПФ.